

1 מהו דְתִימָא – הייתי אומר הֲנִי מִיָּלִי שְׁצִרְךָ לְקֹדֶשׁ בְּשַׁחְרִית קוֹדֶם
2 העבודה, הוא בְּעֹבְדָה דְמַעֲבָבָא בְּפִרְה – בעבודה שמעכבת את
3 הכפרה, כגון זריקה וקמיצה, אֲבָל עֹבְדָה דְלֵא מַעֲבָבָא בְּפִרְה כגון
4 הקטרת אימורין, לֵא – אין צריך קידוש. קָא מְשַׁמְעֵ לֶן הפסוק
5 'לְהַקְטִיר אֲשֶׁה' שאף קודם עבודת הקטרה, שהיא עבודה שאינה
6 מעכבת כפרה, צריך לקדש. וכך גם בכל עבודה שאינה מעכבת
7 כפרה. ואין הדבר תלוי בעבודה המעכבת כפרה.

8 הגמרא דנה אם מי הכיור עצמם נפסלים בלינה: כִּי אֲתָא – כשהגיע
9 רַב דִּימֵי מֵאֲרָץ יִשְׂרָאֵל לִבְבַל אָמַר בִּשְׁם רַבִּי יוֹחָנָן, פְּעִי – נסתפק
10 אִילְפָא, לְרַבִּי רַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הָאֲמִיר (לעיל יט) שֶׁאִין לִינָה
11 מוֹעֲלֵת בְּקִידוּשׁ יְדוּם וְרַגְלִים, וכחן שקידש בלינה אינו צריך לשוב
12 ולקדש ביום, אף שעבר עליו עלות השחר. יש להסתפק בְּמִי הַכִּיּוֹר
13 עצמם, מֵהוּ שׁוֹפְסָלוּ בְּלִינָה, אם לא שיקע את הכיור. מִי אֲמַרִינָן –
14 האם אומרים, הֲנִי – מים אלו, לְמֵאִי הֵם עוֹמְדִים, לְקִידוּשׁ יְדוּם
15 וְרַגְלִים, ואם כן יש לומר שלא יפסלו בלינה, שהרי קידוש יְדוּם
16 וְרַגְלִים גּוֹפְיֵיהוּ – קידוש עצמו לא פָּסִיל בְּהוּ לִינָה לדעה זו, ואם כן
17 גם מי הכיור שנועדו לקידוש, יהא דינם כקידוש עצמו ולא יפסלו
18 בלינה. ואף שכלי שרת קידש את המים, והכלל הוא שדבר שהתקדש
19 בבלי שרת נפסל בלינה. מכל מקום כיון שהמים עומדים לקידוש ידים
20 ורגלים, ובקידוש אין לינה פוסלת, לפיכך אף הם עצמם אינם
21 נפסלים. או דְלֵמָא, דְבִיּוֹן דְקִידוּשׁ לְהוּ – כיון שמי הכיור התקדשו
22 בְּכַלִּי שְׁרָת, לפיכך מִיִּפְסָלוּ – נפסלים הם בלינה, ככל דבר
23 שהתקדש בכלי שרת.

24 כִּי אֲתָא רַבִּין מֵאֲרָץ יִשְׂרָאֵל אָמַר בִּשְׁם רַבִּי יְרֵמְיָה שְׁאָמַר בִּשְׁם רַבִּי
25 אָמִי שֶׁכָּר אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הֲדַר פְּשִׁיט אִילְפָא את הספק שנסתפק
26 בו ואמר, בְּמַחְלֻקֵת בּוֹ – בכחן שקידש מאתמול בְּךָ מַחְלֻקֵת בּוֹ
27 – במי כיור שנתקדשו אמש בכלי שרת. והיינו שכשם שנחלקו (לעיל
28 יט) רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון אם הקידוש נפסל בלינה, כך נחלקו
29 גם לגבי מי הכיור אם הם נפסלים בלינה. רבי אלעזר ברבי שמעון
30 סובר שהקידוש עצמו אינו נפסל בלינה, וכחן שקידש אמש יכול
31 להמשיך ולעבוד היום ואינו צריך לשוב ולקדשו. סובר שגם מי הכיור
32 אינם נפסלים בלינה. ואילו רבי שסובר שהקידוש עצמו נפסל בלינה,
33 סובר שגם על מי הכיור שנתקדשו אמש חל פסול לינה ואם לא
34 שיקעום. אָמַר לְפָנָיו רַבִּי יַצְחָק בַּר בִּישְׁמַי אֲפַנִּי ר' אַמִּי, רַבִּי, וְכִי
35 אֲתָה אֲמַר בֶּן בִּשְׁם ר' יוחנן שנפשט הספק, אֲלֵא – הרי הכי אָמַר
36 רַבִּי אָפִי שְׁאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן [מְשַׁמְיָה דְאִילְפָא], כִּיּוֹר שְׁלֵא שִׁיקְעוּ
37 מְבַעֲרָב – שלא שיקעו בבור קודם שקיעת ההמה, מְקַדְשׁ הַכּוֹחַן מִמְּנוּ
38 לְעֹבְדוֹת לִילָה – לעבודה שעובד בלילה, וְלִמְחָר – כשעלה השחר
39 שוב אִינוּ מְקַדְשׁ. וְהוֹיָנוּ בָּהּ – כשאמר ר' אסי מימרא זו לשיטת רבי
40 אלעזר ברבי שמעון, נסתפקנו לפניו איך לפרשה. האם מה שאמר
41 רבי יוחנן לְמַחָר אִינוּ מְקַדְשׁ' כוונתו דְלֵא צְרִיךְ הַכּוֹחַן לְקִידוּשׁ,
42 משום שלא יפסלו ידיו כיון שלינה אינה פוסלת את הקידוש ולפי צד
43 זה שלינה אינה פוסלת את הקידוש, אם המים אינם נפסלים, כשיטת
44 אילפא לעיל ש'במחלוקת בוז כך מחלוקת בוז, ולדעת רבי אלעזר
45 אין לינה פוסלת לא את הקידוש ולא את המים. או דְלֵמָא – או שאין
46 כוונת רבי יוחנן לְמַחָר אִינוּ מְקַדְשׁ' שאינו צריך לקדש, אלא שאף
47 אם ירצה, אינו יכול לקדש מן הכיור למחרת, משום שֶׁאִיִּפְסָלוּ הַמֵּים
48 בְּלִינָה וְשֵׁלֵא כְּשִׁיטת אִילְפָא. שהמחלוקות בקידוש ובמים תלויות זו
49 בזו, אלא גם לרבי אלעזר שאין הקידוש נפסל, נפסלים המים. וְאָף
50 שנסתפקנו לפני ר' אסי בפירוש מימרא זו, מכל מקום לֵא פְּשִׁיט לֶן
51 – לא פשט לנו ר' אסי את הספק, אם מוכח מכאן שלרבי אלעזר אין
52 המים נפסלים בלינה, כאילפא לעיל שכמחלוקת בוז כך מחלוקת בוז,
53 או שמוכח ממנה שלא כאילפא, שהמים נפסלים בלינה גם לרבי
54 אלעזר. וְיָמַר קָא פְּשִׁיט לִיה מִיִּפְשִׁיט – בתמיהה, כיצד אתה אומר
55 בשם רבי יוחנן שנפשט הספק, ולרבי אלעזר אין המים נפסלים בלינה,
56 כשם שהקידוש אינו נפסל בלינה.

57 הגמרא מביאה ראייה ממשנה שגם לרבי אלעזר מי הכיור נפסלים
58 בלינה: תָּא שְׁמַעֵ, בֶּן קָמְיִן עָשָׂה שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי דָד – ברוי לְכִיּוֹר, אָף
59 הוּא עָשָׂה מוֹכְבִי – לגלג לְכִיּוֹר כְּדִי שְׁלֵא יְהִי מִיּוֹי של הכיור

60 נְפַסְלוּן בְּלִינָה. מבואר במשנה שהמוכני נעשה כדי שלא יפסלו המים
61 בלינה, ולולי המוכני היו המים נפסלים בלינה. מֵאִי לֵא – לכאורה
62 משנה זו כְּרַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא, והרי שגם לדעתו מי הכיור
63 נפסלים בלינה, אף שקידוש לא נפסל בלינה. דוחה הגמרא: לֵא,
64 משנה זו כְּרַבִּי הוּא, הסובר שמים נפסלים בלינה, ואי אפשר לפשט
65 את הספק ממשנה זו, שהרי אפשר שלדעת רבי אלעזר ברבי שמעון
66 גם המים אינם נפסלים בלינה, כשם שהקידוש אינו נפסל.

67 מבררת הגמרא: וְהָא מְדַרְשָׁא – מכך שתחילת המשנה היא כְּרַבִּי
68 אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, יש להוכיח שהספא נְמִי כְּרַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי
69 שְׁמַעוֹן, ולא רק כדעת רבי. וההוכחה שהרישא היא כרבי אלעזר
70 ברבי שמעון, מְדַקְדְּגֵי רִישָׁא בעבודת יום הכיפורים, בָּא לֹז הכחן
71 הגדול אֲצֵל פְּרוּ [פר כחן גדול] לסמוך עליו ולהתוודות, וְפַר הָיָה
72 עוֹמֵד בֵּין הָאוֹלָם וְלַמִּזְבֵּחַ, ראשו של הפר פונה לְדָרוֹם וְחִנּוּ לַצִּפּוֹן,
73 וְפָנָיו של הפר מופנות ומעוקמות לְמַעְרָב והיינו לכיוונו של האולם,
74 וְהַכְּתוּב עוֹמֵד בְּמִזְבֵּחַ וְפָנָיו לְמַעְרָב – לכיוון האולם וראה אזור או.
75 ופר זה הוא קרבן חטאת שדינו להישחט בצפון, והוא נשחט בין
76 האולם ולמזבח. ומעתה מוכח שמשנה זו היא כרבי אלעזר ברבי
77 שמעון, שהרי מֵאִי שְׁמַעֵת לִיה – מיהו בעל השמועה דְאָמַר שִׁבְיָן
78 הָאוֹלָם וְלַמִּזְבֵּחַ דִּינוּ כְּצִפּוֹן, רַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. דְתֵינָא –
79 שהרי שנינו בבביתא, אִיְהוֹז צִפּוֹן – מהיכן ועד היכן עזרה נקרא
80 שם המקום 'צפון' לגבי שחיטת קדשי קדשים, שאינם נשחטים אלא
81 בצפון, כאמור בפסוק (ויקרא א) וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה
82 לְפָנָיו ה'. מְקַדְשׁ מִזְבֵּחַ צָפּוֹנִי וְעַד כּוֹתֵל עֲזָרָה צָפּוֹנִי הוּא רֹחֵב
83 המקום הנקרא 'צפון', וְכַנְגֵד כָּל הַמִּזְבֵּחַ כּוֹלֵל הוּא אֹרֶךְ הַצָּפּוֹן וְרָאָה
84 אזור בו, אבל לא ישחוט בצפון העזרה שלא כנגד המזבח, לא לפנים
85 מן המזבח במזרח הצפון, ולא מחוץ למזבח. במערב הצפון, אלא
86 כנגד המזבח עצמו בלבד. דְכַרִּי רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹדָה.

87 רַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן מוֹסִיף עַל הַמִּקּוֹם שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי
88 יהודה, ואומר שלא רק המקום ההוא נקרא 'צפון', אלא אָף בֵּין
89 הָאוֹלָם וְלַמִּזְבֵּחַ דִּהֵינּוּ שלא כנגד המזבח אלא מערבה ממנו קרוי
90 'צפון'.

91 רַבִּי מוֹסִיף וְאוֹמַר שֵׁלֵא רַק הַמִּקּוֹם הוּא נְקָרָא 'צפון', אלא אָף
92 מְקוֹם דְרִיסַת רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים – עזרת כהנים, וּמְקוֹם דְרִיסַת רִגְלֵי
93 יִשְׂרָאֵל – עזרת ישראל, בחלקה הצפונית של העזרה נקרא 'צפון'. אֲבָל
94 מִן בֵּית הַחֲלִיפוֹת שְׁבַעַדֵי הָאוֹלָם וְלִפְנֵים לְכוּוֹן מְעַרְב, אף בצד
95 צפונית של העזרה, הַכָּל מוֹדִים שְׁאִין מְקוֹם זֶה נְקָרָא 'צפון' וְפָסוּל
96 לשחיטת קדשי קדשים. שכיון שאין רואים משם את המזבח, אין זה
97 יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ.

98 כיון ששינוי בבביתא זו שרבי אלעזר ברבי שמעון סובר ש'בין האולם
99 ולמזבח' נקרא 'צפון' לענין שחיטת קדשי קדשים. מוכיחה הגמרא
100 שגם המשנה 'בא לו אצל פרו ופרו היה עומד בין האולם ולמזבח'
101 היא כשיטתו, שהרי פר כחן גדול הוא חטאת, ודינו להישחט בצפון.
102 ואם הוא עומד בין האולם ולמזבח, הרי שמקום זה הוא 'צפון', רק
103 לשיטת רבי אלעזר ברבי שמעון. ומכך שהרישא כרבי אלעזר ברבי
104 שמעון יש לומר שהסיפא בה נשנה בן קטין, גם היא כרבי אלעזר
105 ברבי שמעון. ומוכח אם כן שגם לרבי אלעזר מים נפסלים בלינה,
106 ולכך עשה בן קטין את המוכני 'שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה'.

107 הגמרא דוחה הוכחה זו: וְהַתְּקַבְּרָא – האם אתה סובר שמשנה זו של
108 'בא לו אצל פרו' רק כְּרַבִּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא נִשְׁנִית, וְלֵא
109 כְּרַבִּי. ולפי רבי 'בין האולם ולמזבח' אינו 'צפון'. לא כן הוא, אלא גם
110 לרבי 'בין האולם ולמזבח' הוא צפון ואפשר לשחוט שם, ואם כן
111 אפשר להעמיד את המשנה כשיטתו. ומה ששינוי בבביתא 'רבי
112 מוסיף אף מקום דריסת רגלי הכהנים ומקום דריסת רגלי ישראל'
113 [הַשְּׂתָא – וכי סבור אתה שרבי] רק אֲדַרְבֵּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוֹדָה מוֹסִיף,
114 שעל מה שאמר רבי יוסי ברבי יהודה 'כנגד המזבח' הוסיף רבי את
115 עזרת כהנים ועזרת ישראל, וְאֲדַרְבֵּי אֲלֵעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאָמַר 'בין
116 האולם ולמזבח לֵא מוֹסִיף – לא הוסיף רבי, הרי כל שכן הוא, אם
117 מקום הקדוש בקדושה קלה יותר, דהיינו עזרת כהנים ועזרת ישראל,
118 הוסיף רבי ואמר שגם הוא נקרא 'צפון'. כל שכן 'בין האולם ולמזבח'

45 שואלת הגמרא: **וְאִירְךָ נָמִי** – רבי אלעזר ברבי שמעון, שדרש
 46 מתיבת 'בבואם' שחיוב הקידוש תלוי בבאיאה אל אהל מועד, **הָא**
 47 **כְּתִיב** בפסוק גם '**בְּגִשְׁתֶּם**' ומה למדים מזה. משיבה הגמרא: **אִי כְּתִיב**
 48 – אם היה כתוב רק '**בְּבֹאֵם**', ו**לֹא כְּתִיב** גם '**בְּגִשְׁתֶּם**', הוּהוּ **אֲמִינָא** –
 49 היינו סבורים לומר שיש חיוב קידוש **אֲפִילוּ אֲבִיָּא רִיקְנִית**, שאף
 50 הבא אל המקדש שלא על מנת לעבוד, חייב לקדש. שהרי נאמר
 51 'בבואם אל אהל מועד' ומשמע שהבא אל אהל מועד חייב לקדש,
 52 אף שאינו עובד. ולפיכך כתבה התורה גם 'בגשתם אל המזבח'
 53 ללמדנו שהדבר תלוי בעבודה, אבל הבא אל אהל מועד ביאה
 54 ריקנית שלא לצורך עבודה, אינו חייב לקדש.
 55 תמדה הגמרא: וכי אפשר לומר שתיבת בגשתם באה ללמדנו שאין
 56 חיוב קידוש **אֲבִיָּא** – על ביאה ריקנית, **הָא כְּתִיב** בפסוק '**בְּגִשְׁתֶּם**
 57 **אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁרָתְךָ**', הרי שחיוב קידוש תלוי בשירות, וביאה ריקנית
 58 שלא לצורך שירות אינה מחייבת קידוש. ואם כן, אפילו אם לא היה
 59 נאמר 'בגשתם' היינו למדים מתיבת 'לשרת' שאין חובה לקדש על
 60 ביאה ריקנית. ויש להבין אם כן, לרבי אלעזר ברבי שמעון שדרש
 61 מתיבת 'בבואם' שחיוב הקידוש תלוי בבאיאה אל אהל מועד, מה
 62 למדים מתיבת 'בגשתם'.
 63 מתרצת הגמרא: **אֲלֵא 'בְּגִשְׁתֶּם' מִיִּצְעֵי לִיָּה** – יש בו צורך ל**בְּרַבְּ**
 64 **אֲחָא פְּרַ יַעֲקֹב** – לדין שדרש רב אחא בר יעקב (יזמא לב), לגבי
 65 מחלוקתם של רבי מאיר ורבנן (שם לד), שנחלקו רבי מאיר ורבנן כיצד
 66 מקדש הכהן בין עבודה לעבודה. לרבנן 'כשהוא לבוש מקדש', והיינו
 67 שקודם מקדש הכהן ידיו ורגליו, כשהוא לבוש בגדי קודש. ורק אחר
 68 כך פושט בגדיו, טובל, לובש בגדי קודש אחרים, ומקדש בשנית.
 69 ואילו לרבי מאיר 'פושט ואחר כך מקדש', והיינו שפושט בגדיו,
 70 מקדש ידיו ורגליו, טובל, לובש בגדי קודש אחרים, ומקדש בשנית
 71 ידיו ורגליו. **דְּאָמַר רַב אֲחָא פְּרַ יַעֲקֹב**, הַכֹּל מוֹדִים – בין רבי מאיר
 72 ובין רבנן מודים **בְּקִידוּשׁ שְׁנֵי מִבְּיַן הַשְּׁנַיִם**, שהוא הקידוש שמקדשים
 73 על לבושת הבגדים, **שֶׁבְּשָׂהוּא לְבוּשׁ מְקַדְשׁ**, אחר שכבר לבש את
 74 בגדי הכהונה. ולא נחלקו אלא לגבי הקידוש הראשון. **מֵאִי מְעַמָּא**
 75 כולם מודים בקידוש שני, משום **דְּאָמַר קְרָא 'אוּ בְּגִשְׁתֶּם' ויש לדרוש**
 76 מתיבת 'בגשתם' שאין עושה את הקידוש אלא **מִי שְׂאִינוּ מְחֻפְּרִי**
 77 **אֲלֵא גִישָׁה בְּלִבָּד**, והיינו שמיד כשהוא מקדש הוא כבר מוכן
 78 לעבודה, **יִצָּא זֶה שְׁעֵדִין לֹא לְבוּשׁ בְּגָדֵי שְׂהוּא מְחֻפְּרִי לְבִישָׁה**
 79 **וְגִישָׁה**, שגם אם יקדש עתה, לא יוכל לגשת לעבוד מיד אלא יהא
 80 צריך קודם ללבוש בגדי כהונה. וכיון שאין אפשרות לקדש כשהוא
 81 'מחוסר לבישה וגישה', לפיכך מודים כולם שקידוש זה נעשה רק
 82 אחר הליבישה.
 83 הגמרא מבררת את לשון הפסוק: נאמר בפסוק שצריכים הכהנים
 84 לרחוץ בבואם אל אהל מועד, 'או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר
 85 אֲשֶׁה לַה' (שמות ל ב), ויש להבין **לְהַקְטִיר אֲשֶׁה לְמִזְבֵּחַ לִי**, מדוע צריך
 86 הפסוק לומר שהניגש להקטיר צריך לקדש, הרי הקטרה נעשית
 87 במזבח, וכבר מתחילת הפסוק אנו למדים שהניגש אל המזבח צריך
 88 לקדש.

1 **בֵּינָן שְׁקִידוּשׁ יְדֵיו וְרַגְלָיו מִתְחִילָת עֲבוּדָה** ולא נפסל הקידוש מאז,
 2 יכול להמשיך ולעבוד **אֲפִילוּ מִיָּבֵן וְעַד עֲשָׂרָה יָמִים**, ואינו צריך
 3 לשוב ולקדש, שאין הקידוש נפסל בלינה.
 4 הגמרא מבארת מדוע יש צורך בשתי הברייתות: **וְצִרִיכָא דְאִי**
 5 **אֲשְׁמַעֲיָנָא קְפִייתָא** – אילו היינו למדים רק את הברייתא הראשונה,
 6 היה אפשר לומר שדווקא **בְּהֵיאָא קְאָמַר רַבִּי** שאם הכהן קידש ועבד
 7 בלינה והפך להמשיך ולעבוד ביום, עליו לשוב ולקדש, משום **דְּפִסְכָּן**
 8 **לִיָּה מְעַבְדָּה לְעֲבוּדָה** – הפסיק בין העבודות, ואף שלא הסיח דעתו
 9 מן הקידוש, מכל מקום כיון שעלה עמוד השחר, נפסל הקידוש בלינה
 10 וצריך לקדש בשנית. **אֲכַל בְּהָא** – באופן בו עסקה הברייתא השניה,
 11 **דְּלֹא פִסְכָּן לִיָּה** – שלא הפסיק בין העבודות, כלשון הברייתא, שהוא
 12 עומד כל הלילה על גבי המזבח ומקריב, אם כן **אִימָא** – שמא מוֹדִי
 13 **לִיָּה רַבִּי לְרַבִּי אֲלַעְזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן** שבאופן זה אין הלינה פוסלת את
 14 הקידוש תוך כדי שהוא עומד ועובד. **וְאִי אֲשְׁמַעֲיָנָא בְּהָא** – אילו היינו
 15 למדים רק את הברייתא השניה, שנחלקו בה רבי ורבי אלעזר ברבי
 16 שמעון אם לינה פוסלת את הקידוש בכהן העומד על גבי המזבח
 17 ומקריב כל הלילה, היינו סבורים לומר שדווקא **בְּהָא** – באופן זה
 18 שאין הכהן פוסק מן העבודה **קְאָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן** שאין
 19 לינה פוסלת, **אֲכַל בְּהָא** – באופן שהכהן מפסיק בין העבודות **אִימָא**
 20 **מוֹדִי לִיָּה** רבי אלעזר ברבי שמעון **לְרַבִּי** שלינה פוסלת את הקידוש.
 21 ועל כן **צִרִיכָא** – יש צורך בשתי הברייתות.
 22 הגמרא מבארת את מקורות דברי רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון.
 23 מבררת הגמרא: **מֵאִי מְעַמָּא דְרַבִּי** שלינה פוסלת את הקידוש, ואף
 24 כהן שקידש מאתמול ולא הסיח דעתו, צריך לקדש שוב אחר שעלה
 25 עמוד השחר. משיבה הגמרא: **דְּכְתִיב** לגבי קידוש 'או **בְּגִשְׁתֶּם** אֶל
 26 **הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁרָתְךָ לְהַקְטִיר**' (שמות ל ב), והרי שחיוב הקידוש תלוי בגישה
 27 אל המזבח, וגישה שניגש הכהן לעבוד בבוקר אחר שעלה עמוד
 28 השחר היא גישה חדשה, שהרי יש מערכה חדשה, ולפיכך צריך
 29 לשוב ולקדש.
 30 מבררת הגמרא: **מֵאִי מְעַמָּא דְרַבִּי אֲלַעְזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן** שאין
 31 הקידוש נפסל בלינה, ויכול הכהן להמשיך ולעבוד גם אחר שעלה
 32 עמוד השחר על סמך קידוש שקידש מאתמול. משיבה הגמרא:
 33 **דְּכְתִיב** לגבי קידוש '**בְּבֹאֵם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ מַיִם וְלֹא יִמְתּוּ**', הרי
 34 שחיוב הקידוש תלוי בבאיאה אל אהל מועד, וכיון שבא הכהן אל
 35 אהל מועד וקידש ידיו ורגליו, שוב אינו מתחייב לקדש בשנית אפילו
 36 עלה עמוד השחר, כיון שלא יצא מאהל מועד.
 37 שואלת הגמרא: **וְאִירְךָ נָמִי** – רבי, שדרש מתיבת 'בגשתם' שחיוב
 38 הקידוש תלוי בגישה חדשה, ולא בבאיאה אל אהל מועד, **הָא כְּתִיב**
 39 בפסוק גם '**בְּבֹאֵם**' ומה למדים מזה. משיבה הגמרא: **אִי כְּתִיב** – אם
 40 היה כתוב רק '**בְּגִשְׁתֶּם**', ו**לֹא כְּתִיב** גם '**בְּבֹאֵם**', הוּהוּ **אֲמִינָא** – היינו
 41 סבורים לומר שיש חיוב קידוש **עַל כָּל גִּישָׁה וְגִישָׁה**, ובכל פעם
 42 שהכהן ניגש לעבוד, אפילו באותו היום בלא היסח דעת, צריך
 43 לקדש. ולפיכך **כְּתִיב רְחִמָנָא** גם '**בְּבֹאֵם**', שאין חיוב הקידוש תלוי
 44 בכל גישה לעבודה, אלא רק בגישה חדשה.

7 הגמרא רוצה לפשוט הספק מקידוש לפרה: **תָּא שְׁמַע, פְּרָה אדומה,**
 8 שכל מעשיה נעשים בהר המשחה, חוץ לירושלים, כיצד מקדש ידיו
 9 ורגליו. **רַבִּי חִיָּיא בְּרַבִּי יוֹסֵף אָמַר**, מְקַדְשׁ בְּכֹלֵי שְׂרָתָא בְּפָנִים – בעזרה,
 10 ואחר כך **יִוצָא** אחר המשחה. ו**רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר**, יכול לקדש **אֲפִילוּ**
 11 **בְּחוּץ, וְאֲפִילוּ בְּכֹלֵי חוּץ, וְאֲפִילוּ בְּמִקְדָּה שְׁלַ תְּרִים** שהוא כלי פחות
 12 ומגונה, שאינו יכול להיות כלי שרת.

1 אינו עובד (לעיל טו), אם כן בודאי **שִׁאֲפוּתֵי מִסָּח דְעֵתִיָּה** משמירת
 2 הקידוש, ובודאי שצריך לשוב ולקדש. משיבה הגמרא: הספק
 3 בנטמא כל גופו הוא **בְּגוֹן דְּאִיִּטְפִי** – [באופן שנטמא] סְמוּךְ
 4 **לְשִׁקְעָתָא תְּחֻמָּה**, שמיד לאחר שטבול יעריב שמשו, ואינו צריך
 5 להמתין, וכיון שאינו צריך להמתין, אפשר שלא יסיח דעתו
 6 משמירת ידיו, ולא יפסל הקידוש.

בפנים, עדיין תיבצעי לה. רוצה הגמרא לפשוט ממקום אחר הספק: אמר ליה רב זבד לרב פפא, תא שמע, יצא חוץ למחיצת חומת העזרה, אם יצא לשהות זמן רב בחוץ, כשחוזר מעון מבילה, וסברה הגמרא עתה שהוא משום שהסיח דעתו, שכל הנכנס לעזרה טעון טבילה. אבל אם יצא רק לפי שעה – לזמן קצר, מעון קידוש ידים ורגלים ולא טבילה. הרי שיציאה מחייבת קידוש ידים ורגלים, ונפשט הספק. אמר ליה רב פפא לרב זבד, אין לפשוט מכאן, משום דהקבא במאי עסקינן – הבריייתא ברישא ב'אם לשהות' עוסקת בגון שציא להספך רגליו – לנקבים גדולים, ומה ששינו בסופא 'יצא לפי שעה' היינו להפיל מים, ולפיכך בסופא טעון קידוש, אך יציאה בלבד אינה טעונה קידוש. מקשה הגמרא: הא דין זה של מיסך רגליו ומטיל מים בהדיא קתני לה במסכת יומא (כח), כל המיסך רגליו – נקבים גדולים מעון מבילה, וכל המטיל מים מעון קידוש ידים ורגלים, ואם כן לא יתכן לומר שהבריייתא באה לומר את מה שכבר שינו במשנה. מתרצת הגמרא: תני לה במשנה, והדר מפרש לה בבריייתא. ואכן כוונת הבריייתא היא למיסך רגליו ומטיל מים.

הגמרא רוצה לפשוט הספק ממקום אחר: תא שמע, כיצד הכהן העוסק בעבודת פרה אדומה מקדש ידיו ורגליו, והלא מעשהו בהר המשחה, חוץ לירושלים, רבי חייא בר יוסף אמר, מקדש בכלי שרת בפנים – בעזרה, ואחר כך יוצא להר המשחה. ורבי יוחנן אמר, יכול לקדש אפילו בחוץ, ואפילו בכלי חול שאינו כלי שרת, ואפילו במקדשה של חרם שהוא כלי פחות ומגונה, הרי שהיציאה אינה פוסלת הקידוש. דוחה הגמרא: אמר רב פפא, שאני פרה – קידוש פרה חלוק משאר קידושים, שהואיל וכל מעשיה בחוץ בהר המשחה, לא פסקלה בה יציאה, אבל בשאר קידושים אפשר שיציאה תפסול. מקשה הגמרא: אי הכי קידוש למעשי פרה אינו נפסל ביציאה משום שכל מעשיה בחוץ, למה לי דמקדש – מדוע לרבי חייא בר יוסף צריך לקדש בפנים ואחר כך לצאת, ואינו מקדש מתחילה בחוץ. מתרצת הגמרא: כדי שיהיה הקידוש כעון עבודה פנים – כמו קידוש לעבודת פנים.

הגמרא מסתפקת ספק נוסף, האם טומאה פוסלת הקידוש: איבעיא להו, טומאה – כהן שקידש ונטמא ידיו, כגון שנגע בדברים המטמאים את הידים, מהו שתועיל הטומאה לפסול את קידוש הדיים ורגלים. מבאר הגמרא: ספק זה הוא אפילו אם תיבצעי לפשוט את הספק הקודם לגבי יציאה, ולומר שיציאה לא פסקלה את הקידוש, משום דנבבא חזי – שהכהן שיצא מהעזרה ראוי לעבודה, ויכול לחזור ולעבוד, ולפיכך אינו מסיח דעתו מהקידוש, ואינו נפסל. אבל הקבא בטומאה, דנבבא לא חזי – שאין הכהן כשר לעבודה עתה כשידיו טמאות, שמא אפוחי מפת דעתיה מהקידוש, ונפסל בהיסח הדעת. ואף כשיטביל ידיו לא יוכל לעבוד עד שקידש, או דלמא – או שמא אף אם נטמא ידיו לא נפסל הקידוש בהיסח הדעת, דכיון דהדר חזי – כיון שהוא יכול להטביל ידיו ולשוב לעבוד, דרק ליה – נזהר ולא מפת דעתיה – לא מסיח דעתו, ולכן אין הקידוש נפסל.

הגמרא מנסה לפשוט הספק: תא שמע, קדש את ידיו ורגליו ונטמאו ידיו, מטבילין את ידיו ומטהו, ויכול לשוב ולעבוד, ואין צורך לקדש. הרי שטומאת ידים אינה פוסלת את הקידוש, ונפשט הספק. דוחה הגמרא: נטמאו ידיו לבדן לא מיבעיא לן – לא הסתפקנו בזה כלל, ואכן מפורש שאין טומאת ידים פוסלת הקידוש. [כי מיבעיא לן – מה שהסתפקנו בו הוא בנטמא כל גופו, האם טומאה זו פוסלת הקידוש, ואחר שטבול ויטהר יאז צריך לשוב ולקדש. או שמא אינה פוסלת הקידוש. שואלת הגמרא: איך אפשר לומר שהספק הוא בנטמא כל גופו, תיבבוק ליה – הרי גם בלי שנטמא גופו חייב לשוב ולקדש אחר שיטהר, דכיון דבעי ו-שצריך למועד – להמתין להערב שמש – לשקיעת החמה כדי להיות כשר לעבודה, שטבול יום שלא העריב שמשו

הגמרא מבררת כדעת מי הולכת המשנה בתמיד. אומרת הגמרא: בשלמא לאפיו, דמוקים – שמעמיד לה לדברי רבי יוחנן שמקדש ידיו ורגליו לתרומת הדשן ואינו צריך לקדש למחר כשיטת רבי, הסובר שלינה פוסלת את הקידוש. ומכל מקום מורי רבי דמקרות הנבבא עד צפרא – שאם קידש בין קרות הגבר בעלות השחר לא פסקלה לינה את הקידוש, שכיון שפסול לינה בקידוש הוא מדרבנן, לא גזרו רבנן באופן זה, משום שנראה כאילו קידש ביום. אם כן הא – משנה זו בתמיד מני רבי היא, ולפיכך היו מקדשים לאחר קרות הגבר, שגודם לכן, יפסל הקידוש בלינה, כשיטת רבי. אלא לרבא, דמוקים לה פריש אלעזר ברבי שמעון, הסובר שלינה אינה פוסלת את הקידוש, אבל לרבי הסובר שלינה פוסלת, גם אם קידש מקרות הנבבא עד צפרא פסקלה לינה, כיון שלאחר קרות הגבר הוא לילה. אם כן הא – משנה זו בתמיד מני – כשיטת מי היא, או כרבי, הרי לדבריו בעלות השחר פסקלה לינה את הקידוש. ואי כרבי אלעזר ברבי שמעון, למה הוצרכו לקדש ידיהם לתרומת הדשן לאחר קרות הגבר, הא אמר, שכהן שקידש פעם אחת ידיו ורגליו, אפילו מיכן ועד עשרה ימים אינו צריך לקדש, כיון שהלינה אינה פוסלת, ואם כן אין צורך בקידוש חדש. הגמרא מבאר את המשנה בתמיד לשיטת רבא: לעולם המשנה בתמיד פריש אלעזר ברבי שמעון היא הסובר שלינה אינה פוסלת. והטעם שהיו מקדשים ידיהם, כי הקבא במאי עסקינן, בכהני חרתי – מדובר בכהנים חדשים, שלא עבדו מאתמול ולא קידשו ידיהם ורגליהם, ובאו עתה לעבוד, לפיכך צריכים עתה לקדש.

הגמרא מסתפקת האם יציאה מהעזרה פוסלת הקידוש: איבעיא להו, יציאה מהעזרה מהו שתועיל לחייב את הכהן היוצא בקידוש ידים ורגלים כשיצאה להכנס ולעבוד, שיש לומר שהידיים המקודשות נפסלות בפסול יוצא, כשם שכל קדשים שנתקדשו בכלי שרת, ויצאו מהעזרה נפסלים ביוצא.

הגמרא מוסיפה צד נוסף בספק זה: גם אם תיבצעי לומר שכשם שרבי אלעזר ברבי שמעון (ט) סובר שלינה לא פסקלה את הידים, כך לא יפסלו בפסול יוצא. עדיין יש לומר שבהן שיצא מהעזרה, יפסלו ידיו משום 'היסח הדעת'. ולענין זה אין תלמוד יוצא מלינה, כי לינה אינה פוסלת מצד 'היסח הדעת', כיון דלא פריש – לא הניח העבודה, שהרי הוא במקדש ומוכן לעבודה, ולא היסח דעתו. אבל יציאה מהעזרה, דפריש מהעבודה, שהרי יצא ואינו יכול לעבוד שם, אפוחי מפת דעתיה מהעבודה, ועליו לשוב ולקדש. או דלמא גם ביציאה אין היסח הדעת, דכיון דבבדו לחזור ולעבוד בכל רגע, לא מפת דעתיה מהעבודה, ולא נפסל הקידוש.

הגמרא רוצה לפשוט מבריייתא שיציאה אינה פוסלת: תא שמע, קדש ידיו ורגליו ואחר כך נטמאו בטומאה דרבנן שאינה מטמאה אלא את הידים, מטבילין לידים בלבד, שטבילה זו מטהרת את הידים מטומאתן, ואין צורך לשוב ולקדש, שהקידוש לא נפסל בטומאה זו. יצאו הידים מהעזרה, הרי הן בקדושתן ואין צורך לשוב ולקדשם. ומבואר שיציאה אינה פוסלת, ונפשט הספק. דוחה הגמרא: יצאו ידיו לבדן לא מיבעיא לן – לא הסתפקנו. כי מיבעיא לן ביצא כל גופו, מאי, וזה אי אפשר לפשוט מן הבריייתא.

מביאה הגמרא ברייתא נוספת לפשוט הספק: תא שמע, כהן שלא רחין ידים ורגלים וחפץ לעבוד, מקדש בכלי שרת בפנים – בעזרה. ואם קדש בכלי שרת בחוץ, או בכלי חול בפנים, או שטביל במי מערה הכשרים לטבילה ועבד, עבודתו פסולה, כיון שעבד בלא קידוש כשר. מדייקת הגמרא: מעמא דעבודתו פסולה, משום דקדש בכלי שרת בחוץ, ואין זה קידוש במקום הראוי לקידוש. הרי קדש בפנים ואחר כך יצא לחוץ, עבודתו כשריה. הרי שהיציאה אינה פוסלת. דוחה הגמרא: דלמא כוונת הבריייתא 'קדש בכלי שרת בחוץ' תיבי דמי, כגון דאפיק ידיו לבר – שעמד בפנים והוציא ידיו לחוץ וקדש שם, ובוה חידשה הבריייתא שקידוש זה פסול, אף שאין כאן יציאה. (הא קדש בפנים ויצא דאפיק ידיו לבר כשריה). אבל אם יצא כל גופו אחר הקידוש

45 הגמרא ממשיכה לדון במחלוקתם של רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון
 46 לגבי פסול לינה בקידוש: **אמר רבי יוחנן, קידוש ידיו ורגליו קודם**
 47 **עלות השחר לתרומת הדישן, שהיא העבודה הראשונה הנעשית**
 48 **במקדש השכם בבוקר, כמו שנאמר בפסוק (ויקרא א) 'והרים את הדישן**
 49 **אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח'. והיינו**
 50 **שהכהן נוטל במחתה מן הגחלים המאוכלות הפנימיות שעל גבי**
 51 **המערכה הנקראות 'דשן', ויורד ונותן את הדשן במזרחו של כבש**
 52 **בדרומו של מזבח 'אצל המזבח' ושם הוא נבלע במקומו. למהר -**
 53 **אחר עלות השחר, כשבו להמשיך בעבודות נוספות אינו צריך**
 54 **לשוב ולקדש, משום שצריך קידוש מתחילת עבודה, שתחילת**
 55 **עבודת היום היא תרומת הדשן שהיא ראשונה לכל העבודות,**
 56 **וקידוש בתחילת עבודה' מועיל גם להמשך היום ואף שעבר עליו**
 57 **עלות השחר.**
 58 הגמרא מבררת כשיטת מי אפשר להעמיד את המימרא של רבי
 59 יוחנן: **למאן - כשיטת מי אמר רבי יוחנן את דינו, אי לרבי - אם**
 60 **כשיטת רבי, האמר - הרי רבי סובר שפסלה לינה את הקידוש, ואם**
 61 **קידוש קודם עלות השחר נפסל הקידוש, ואיך יתכן שלמחר אינו**
 62 **צריך לשוב ולקדש. ואי - ואם נאמר שרבי יוחנן אמר את דינו לרבי**
 63 **אלעזר ברבי שמעון - כשיטת רבי אלעזר ברבי שמעון, האמר - הרי**
 64 **רבי אלעזר ברבי שמעון סובר שכהן שקידש ולא פסק מן העבודה אין**
 65 **צריך לקדש אפילו מיפני ועד עשרה ימים, כיון שקידוש אינו נפסל**
 66 **בלינה. ואם כן מדוע העמיד רבי יוחנן את דינו רק באופן זה שקידש**
 67 **מתחילת עבודה, ולכן אינו צריך לשוב ולקדש. הרי לרבי אלעזר גם**
 68 **בלינה.**
 69 הגמרא מביאה את תירוצי האמוראים על קושיא זו: **אמר אביי**
 70 **לעולם לרבי ופסול לינה של כהן שכבר קידש מקריאת הגבר דרבינו**
 71 **היא, כיון שאין אנו דנים על המים בהם קידש שיפסלו בלינה, שהרי**
 72 **המים כבר אינם לפנינו, ואינם יכולים להיפסל בפסול לינה. ואנו דנים**
 73 **רק על פסול לינה בידיים המקודשות, ופסול לינה זה אינו אלא גזירה**
 74 **דרבנן, שגזרו משום שאם נחיר לינה כזו, יבואו לזלזל גם בלינה בדבר**
 75 **שנתקדש בכלי שרת כמו המים עצמם, ומוציא רבי בלינה כזו של ידים**
 76 **מקודשות דמקודות הנקבר ועד צפרא לא פסלה לינה.**
 77 **רבא אמר, לעולם מימרא דרבי יוחנן ברבי אלעזר ברבי שמעון**
 78 **[היא, אבל לרבי נפסל הקידוש, וראה רבי יוחנן דבריו של רבי**
 79 **אלעזר ברבי שמעון שאין הידים נפסלים בתחילת עבודה כשקידש**
 80 **לתרומת הדשן שהיא תחילת עבודת יום, ולא ראה דבריו באופן**
 81 **שקידש ידיו להקטר חלבים של הלילה שהיא סוף עבודה, אלא**
 82 **נחלק עליו בזה, וסבר שבקידש לעבודת לילה נפסלו הידים, וצריך**
 83 **לקדש שוב.**
 84 הגמרא מקשה על תירוץ של רבא: **מיתבי, ראוהו אחיו הכהנים**
 85 **את התורם את המזבח שפירד מן המזבח, והניח את הגחלים במזרחו**
 86 **של כבש, והן רצו ונכנסו בין האולם ולמזבח, מיתרו וקידשו**
 87 **ידיהם ורגליהם מן הכיור**
 88

1 שהוא מקום הקדוש בקדושה חמורה, שהוא נקרא 'צפון'. ועל כרחק
 2 שכונת הברייתא 'רבי מוסיף' אינה שהוא מוסיף רק על דברי רבי יוסי
 3 ברבי יהודה, אלא שהוא מוסיף גם על רבי אלעזר ברבי שמעון. שלא
 4 רק 'בין האולם ולמזבח' הוא 'צפון', אלא גם עזרת כהנים ועזרת
 5 ישראל. כיון שנתברר שגם לרבי 'בין האולם ולמזבח' הוא צפון, שוב
 6 אפשר שהמשנה העוסקת בפרו של כהן גדול היא כרבי, וגם הרישא
 7 של משנה זו העוסקת בבן קטין, היא כרבי. ואם כן אפשר שלפיכך
 8 סברה המשנה שמים נפסלים בלינה, כיון שלרבי גם קידוש וגם מים
 9 נפסלים בלינה. אבל אין לפשוט ממשנה זו את דעת רבי אלעזר, שאף
 10 שאנו יודעים שלשיטתו קידוש אינו נפסל בלינה, מכל מקום שמא
 11 מים נפסלים בלינה, ומשנה זו ששינו בה 'כדי שלא יהיו מימיו נפסלין
 12 בלינה' אינה כשיטתו.
 13 הגמרא מנסה להוכיח באופן אחר שהמשנה היא כרבי אלעזר ברבי
 14 שמעון. מבארת הגמרא: **אנן ה'בי קאמרין - כך רצינו להוכיח, אי**
 15 **סלקא דעתך - אם אתה סבור שמשנה זו של 'בא לו אצל פרו' כרבי**
 16 **היא, אם כן לוקמה - נעמיד את פרו של הכהן הגדול במקום דריסת**
 17 **רגלי כהנים - בעזרת כהנים ובמקום דריסת רגלי ישראל - בעזרת**
 18 **ישראל, שהרי לרבי גם עזרות אלו הן 'צפון' ואפשר לשחוט בהן**
 19 **קדשי קדשים. ואין זה דרך ארץ להקריבו להיכל כל כך, כשאפשר**
 20 **לשחוט רחוק יותר. ומכך ששינו במשנה שהפר עומד 'בין האולם**
 21 **ולמזבח' מוכח שהמשנה היא כרבי אלעזר ברבי שמעון, ששם הוא**
 22 **צפון, ועזרת כהנים ועזרת ישראל אינן כשרות לשחיטת קדשי**
 23 **קדשים.**
 24 הגמרא דוחה גם הוכחה זו: **אלא מאי - אלא מה אתה חפץ להוכיח**
 25 **ממקום העמדת הפר 'בין האולם ולמזבח', שהמשנה כרבי אלעזר**
 26 **ברבי שמעון היא, ולכן העמידו את הפר שם. אך עדיין יש להקשות,**
 27 **לוקמה שנעמיד את הפר מקיר מזבח צפוני עד כותל עזרה צפוני**
 28 **כנגד המזבח, כפי שאמר רבי יוסי ברבי יהודה בברייתא שזוהו 'צפון'.
 29 שהרי לא נחלק רבי אלעזר ברבי שמעון על מקום זה, אלא הוסיף**
 30 **עליו שגם 'בין האולם ולמזבח' הוא צפון. ואם אין זה דרך ארץ**
 31 **לשחוט סמוך כל כך להיכל, יש להקשות כן גם לרבי אלעזר ברבי**
 32 **שמעון שנעמיד את הפר מצפון המזבח, שהוא 'צפון' לפי כולם, ואינו**
 33 **סמוך להיכל כל כך. אלא מאי אית לך למימר - אלא מה יש לך**
 34 **לומר ולתרו, שהטעם שהעמידו את הפר סמוך להיכל הוא משום**
 35 **חולשא דבהן גדול, שאחר קבלת דם הפר הוא לוקח את המזרק עם**
 36 **הדם להוות בהיכל, ואילו ירחיקו את הפר יותר, יהא כבוד עליו**
 37 **לשאת גם את המרחק הזה. וכיון שאתה מוכרח לתרוץ כן לרבי**
 38 **אלעזר ברבי שמעון, ה'בא נמי לתרוץ כן גם לרבי, שאף ש'צפון' הוא**
 39 **גם עזרת כהנים ועזרת ישראל, מכל מקום לא העמידו שם את הפר**
 40 **משום חולשא דבהן גדול. אלא העמידוהו סמוך להיכל 'בין האולם**
 41 **ולמזבח', שגם רבי לא נחלק ששם הוא גם 'צפון'. ואם כן אפשר**
 42 **שהמשנה כרבי ולא כרבי אלעזר ברבי שמעון, ולכן אין לפשוט**
 43 **מהרישא שהסיפא של בן קטין היא כרבי אלעזר וללמוד מכאן את**
 44 **דעתו לגבי לינה במי כיור.**

אגרות קודש

[כסלו, תשי"ז]

... יישר כחו וגדול זכותו על שעלה בידו לעשות הנ"ל וזיכה את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.
 ובודאי במשך הזמן בדברי נועם ובאופן של כבוד - יוסיפו על הנ"ל עד שיהי למעלה מקומת איש ובזה הוא
 מהשיעורים שהן לפי מה שהוא אדם (כלים פ"ז מ"א), דזיל בתר טעמא דמילתא.